

Зозуля Євген Вікторович

доктор юридичних наук, професор

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кривий Ріг)

ORCID: <https://0000-0002-8114-1133>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Статтю присвячено дослідженню сучасного стану та напрямків удосконалення нормативно-правового регулювання міжнародного співробітництва Національної поліції в умовах державотворення сучасної України.

З позицій системного підходу здійснено аналіз нормативно-правової бази, яка заклала підвалини міжнародної взаємодії органів і підрозділів Національної поліції з правоохоронними органами і міжнародними правоохоронними організаціями. Визначено, що протягом функціонування Національної поліції як новоствореного державного правоохоронного органу сформована певна нормативно-правова база, яка має системний характер, і дозволяє визначити конкретні цілі, завдання та основні напрямки її діяльності у сфері міжнародного співробітництва.

На підставі аналізу діючої нормативно-правової бази виокремлено базові засади взаємовідносин у сферах діяльності поліції з відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями, цілі, завдання та основні повноваження органів Національної поліції у сфері міжнародного співробітництва. Акцентовано увагу на тому, що діюча система нормативно-правового забезпечення міжнародного співробітництва Національної поліції ґрунтовно доповнюється низкою відомчих нормативно-правових актів.

Охарактеризовано міжнародну складову досліджуваної системи нормативно-правового регулювання міжнародного співробітництва Національної поліції. Зроблено висновок, що її умовно можна поділити на дві

складові. Перша – це міжнародні документи щодо забезпечення демократичних прав людини і державні угоди з надання правової допомоги. Друга група безпосередньо стосується взаємодії правоохоронних органів, зокрема поліції і визначає механізми спільної боротьби з різними видами транснаціональної злочинності. Зазначено, що ці нормативно-правові акти являються органічною складовою законодавчої бази взаємодії або міжнародного співробітництва МВС України, Національної поліції з правоохоронними структурами інших країн.

Охарактеризовано роль і завдання Міністерства внутрішніх справ України як центрального органу виконавчої влади у формуванні та удосконаленні сучасної нормативно-правової бази, яка забезпечує виконання завдань і функцій, покладених на МВС України щодо формування державної політики з питань міжнародного співробітництва.

Акцентовано увагу на необхідності, удосконалення механізмів міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України з правоохоронними структурами інших держав, що у свою чергу потребує цілеспрямованої та системної роботи на шляху подальшого розвитку його нормативно-правового забезпечення. Запропоновано низку основних напрямів реалізації цього важливого завдання.

Сформовано підсумок про те, що в сучасних умовах невід'ємним елементом удосконалення нормативно-правової бази міжнародної поліцейської діяльності є її реформування з урахуванням європейських і євроатлантичних критеріїв, приведення кримінального законодавства та кримінального судочинства у відповідність із стандартами і рекомендаціями Ради Європи.

***Ключові слова:** МВС України, Національна поліція, нормативно-правова база, міжнародне співробітництво, протидія злочинності, система законодавства, удосконалення нормативно-правової бази.*

Постановка проблеми.

Протягом усього періоду становлення та розвитку незалежної України правоохоронні органи активно розвивають міжнародне співробітництво за

різними напрямками, перш за все у сфері протидії транснаціональним видам злочинності. Зазначене обумовлено тим, що у світі відбувається стрімкий розвиток інтеграційних процесів, а також тим, що проблема зростання злочинності набуває усе більш глобального характеру. Одним з негативних наслідків глобалізаційних процесів є стрімкий процес інтернаціоналізації злочинності, коли зростає число злочинних проявів, що мають транснаціональний характер. Зокрема, серед цієї категорії злочинів особливу небезпеку становлять незаконний обіг наркотиків, культурних цінностей, зброї, радіоактивних матеріалів, нелегальна міграція та торгівля людьми, кіберзлочинність. За наявними відомостями, кожне десяте зі злочинних формувань, що діють на території України, має зв'язки із закордонним кримінальним середовищем.

Боротьба з такими видами злочинів може бути ефективною тільки за умови поєднання зусиль правоохоронних органів більшості держав, вироблення загального організаційно-правового механізму, що дозволяє реально реалізовувати принципи міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю, підтримання правопорядку, охорони прав і законних інтересів громадян.

У цій площині важливого значення набуває наукове осмислення змісту, особливостей, напрямків та визначення найбільш ефективних форм міжнародного співробітництва правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю, серед яких першочергового значення має його належне нормативно-правове забезпечення. Увага науковців до цієї проблеми є логічною відповіддю на вимоги часу, потреби суспільства, держави та її правоохоронних органів. Означена проблема набуває особливої актуальності на сучасному етапі державотворення, коли Україна протистоїть військовій агресії з боку Російської Федерації.

В цьому контексті надзвичайно важливі завдання з протидії організованим формам транснаціональної злочинності покладені на органи Національної поліції України. Зазначене зумовлено тим, що Національна

поліція є найчисельнішим серед вітчизняних правоохоронних органів, який несе основне навантаження у виконанні завдань із забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання міжнародного співробітництва правоохоронних органів України у боротьбі зі злочинністю є предметом наукових досліджень у вітчизняній правовій науці. Зокрема у науковій праці О. Виноградової досліджено проблеми міжнародного співробітництва України у галузі боротьби зі злочинністю [1], кримінологічна характеристика та шляхи запобігання транснаціональної злочинності були предметом наукового дослідження М. Вербенського [2], кримінологічна характеристика участі України в системі запобігання міжнародній злочинності висвітлена в монографічному дослідженні Г. Дідківської [3], комплексному дослідженню кримінологічних проблем протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні присвячено дисертаційне дослідження Г. Жаровської [4], історико-правовим проблемам становлення та розвитку міжнародного співробітництва органів внутрішніх справ України присвячена монографія Є. Зозулі [5], адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України досліджені у науковому доробку А. Калайди [6], науковий аналіз та обґрунтування шляхів вирішення комплексної наукової проблеми теоретико-правових засад міжнародного співробітництва щодо запобігання та протидії транснаціональній злочинності здійснено у монографічному дослідженні І. Леган [7], обґрунтування кримінологічних засад протидії транскордонній злочинності та розробці структурно-функціональної моделі такої протидії здійснено у науковій праці С. Філіппова [8].

Водночас за роки функціонування Національної поліції, як новоствореного правоохоронного органу України, який реалізує державну політику у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів

суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, накопичено певний досвід у цьому важливому напрямку боротьби з криміналітетом. Однак незважаючи на доволі серйозну та ретельну увагу дослідників до означеної проблеми, ряд її аспектів вимагає суттєвого наукового доопрацювання та уточнення зокрема, у визначенні проблем удосконалення нормативно-правового регулювання міжнародного співробітництва правоохоронних органів та пошуку ефективних шляхів їх вирішення.

Відтак, у статті ставимо за мету на підставі системного підходу дослідити сучасний стан нормативно-правового регулювання міжнародного співробітництва та визначити шляхи його удосконалення для ефективного забезпечення зазначеного напрямку оперативно-службової діяльності органів та підрозділів Національної поліції України.

Виклад основного матеріалу. Розпочинаючи безпосереднє висвітлення проблеми, зазначимо, що основоположним завданням органів Національної поліції на шляху розвитку міжнародного співробітництва є формування і вдосконалення нормативно-правової бази, спрямованої на організацію, координацію і взаємодію з правоохоронними органами інших держав, міжнародними правоохоронними організаціями у боротьбі зі злочинністю.

Аналіз діючого законодавства дозволяє висновувати, що протягом функціонування Національної поліції як новоствореного державного правоохоронного органу сформована певна нормативно-правова база, яка має системний характер, і дозволяє визначити конкретні цілі, завдання та основні напрямки її діяльності у сфері міжнародного співробітництва.

Зазначена система законодавчого забезпечення міжнародної діяльності Національної поліції перш за все ґрунтується на положеннях профільного закону «Про Національну поліцію», зокрема ст. 3, якого визначає правові основи діяльності поліції. Вона визначає, що у своїй діяльності поліція керується Конституцією України, міжнародними договорами України, згода

на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цим та іншими законами України, актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами [9, ст. 3].

Таким чином, визначена у зазначеному нормативно-правовому акті система законодавства, у свою чергу, є нормативно-правовою основою забезпечення міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції за їх основними напрямками оперативно-службової діяльності.

Водночас, положення, що більш предметно визначають загальні засади міжнародного співробітництва поліції викладені у статті 4 Закону України «Про Національну поліцію» [9, ст. 4]. В ній зазначається, що взаємовідносини у сферах діяльності поліції з відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями базуються на міжнародних договорах, а також на установчих актах та правилах міжнародних організацій, членом яких є Україна. Визначено, що поліцейські можуть направлятися до міжнародних організацій, іноземних держав як представники поліції з метою забезпечення координації співробітництва з питань, що належать до повноважень поліції. Також зазначається, що поліцейські можуть залучатися до участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки [9, ст.4].

До цього необхідно додати, що у вказаному законодавчому акті також визначаються основні повноваження поліції у сфері міжнародного співробітництва, а саме те, що вона виконує в межах компетенції запити органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону та міжнародних договорів України [9, ст.23].

Наступним нормативно-правовим актом, який складає систему законодавчого регулювання міжнародної діяльності Національної поліції є Положення про Національну поліцію, яке затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. Ним більш предметно визначено завдання Національної поліції у сфері міжнародного співробітництва. У зазначеному нормативно-правовому акті закріплено деталізований спектр завдань на цьому важливому напрямку діяльності Національної поліції.

Зокрема, визначається, що Національна поліція здійснює в межах повноважень, передбачених законом, міжнародне співробітництво, бере участь у розробленні проектів та укладенні міжнародних договорів України з питань боротьби із злочинністю та інших питань, що належать до її компетенції, а також забезпечує їх виконання. Крім того, здійснює представництво та забезпечує виконання зобов'язань України в Міжнародній організації кримінальної поліції - Інтерполі (далі - Інтерпол) та Європейському поліцейському офісі (Європолі) (далі - Європол). Наступним напрямком є організація взаємодії правоохоронних та інших державних органів України з Інтерполом, Європолом, а також компетентними органами інших держав з питань, що належать до сфери діяльності Інтерполу та Європолу.

Серед інших пріоритетних завдань є те, що Національна поліція використовує та надає іншим правоохоронним органам України доступ до інформаційно-телекомунікаційних систем і банків даних Інтерполу та Європолу, а також вносить до цих банків даних інформацію правоохоронних органів України; виконує в межах компетенції запити органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону, міжнародних договорів України, установчих актів та правил міжнародних організацій поліції, членом яких є Україна.

Також Національна поліція, відповідно до покладених на неї завдань звертається в межах своєї компетенції із запитами до органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції

відповідно до закону, міжнародних договорів України, установчих актів та правил міжнародних організацій поліції, членом яких є Україна; організовує в межах своєї компетенції приймання-передавання осіб, які перебувають під вартою на державному кордоні України або за її межами;

Крім того, визначається, що Національна поліція направляє поліцейських до міжнародних організацій, іноземних держав як представників поліції з метою забезпечення координації співробітництва з питань, що належать до повноважень Національної поліції; забезпечує участь національного персоналу з числа працівників Національної поліції в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, здійснює оперативне управління та контроль за його діяльністю; організовує взаємодію з міжнародними організаціями з питань миротворчої діяльності [10, п.4].

На нашу думку вищезазначені нормативно-правові акти достатньою мірою визначають зміст та основні завдання міжнародного співробітництва Національної поліції за основними напрямками її оперативно-службової діяльності.

Слід зауважити, що діюча система нормативно-правового забезпечення міжнародного співробітництва Національної поліції доповнюється низкою відомчих нормативно-правових актів. До них належить Інструкція про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України (далі МВС України) від 29 листопада 2018 року [11]. Зазначений нормативно-правовий акт визначає порядок направлення працівників Національної поліції України до Генерального секретаріату Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол і конкретизує реалізацію одного з вищезазначених завдань у сфері міжнародного співробітництва, а саме організацію взаємодії правоохоронних та інших державних органів України компетентними органами інших держав з питань, що належать до сфери діяльності Інтерполу та Європолу.

Крім того важливий напрямок міжнародного співробітництва визначає Інструкція з організації проходження служби у складі міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки національним персоналом із числа поліцейських, військовослужбовців Національної гвардії України, затверджена наказом МВС України від 31 липня 2019 року, яка визначає порядок організації та направлення кандидатів до складу міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки (далі - місії), порядок перебування в місіях, продовження строку перебування поліцейських, військовослужбовців Національної гвардії України у місіях, їх повернення або відкликання з місій, а також повторного направлення та порядок організації обліку і ведення службової документації [12].

Необхідною складовою нормативно-правового забезпечення зазначеного напрямку міжнародної діяльності Національної поліції є Порядок направлення офіцерів зв'язку до Європейського поліцейського офісу, затверджений наказом МВС України від 29 жовтня 2019 року, який визначає механізм направлення поліцейських до Європейського поліцейського офісу (далі - Європол), м. Гаага, Королівство Нідерландів, для виконання функцій офіцерів зв'язку України [13] та інші.

Характеризуючи міжнародну складову досліджуваної системи нормативно-правового регулювання міжнародного співробітництва Національної поліції слід вказати на те, що її умовно можна поділити на дві складові. Перша – це міжнародні документи щодо забезпечення демократичних прав людини і державні угоди з надання правової допомоги. Друга група безпосередньо стосується взаємодії правоохоронних органів, зокрема поліції і визначає механізми спільної боротьби з різними видами транснаціональної злочинності. Ці нормативно-правові акти являються органічною складовою законодавчої бази взаємодії або міжнародного співробітництва МВС України, Національної поліції з правоохоронними структурами інших країн та міжнародними правоохоронними організаціями.

До останніх можна віднести:

1. Багатосторонні універсальні конвенції (договори, угоди), що містять загальні норми й інститути про відповідальність за міжнародні злочини та правопорушення (наприклад, Статут Міжнародного військового трибуналу 1945 року, Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинців і злочинів проти людства 1968 року, тощо).

2. Багатосторонні цільові конвенції (договори, угоди), що містять норми й інститути щодо відповідальності за окремі злочини (наприклад, Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988 року, Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією 1999 року з Додатковим протоколом до неї 2003 року, Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року, Конвенція про кіберзлочинність 2001 року з Додатковим протоколом до неї який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп'ютерні системи 2003 року тощо).

3. Багатосторонні регіональні конвенції (договори, угоди), які мають предметний характер, тобто передбачають норми й інститути про відповідальність за окремі злочини або регулюють інші питання боротьби зі злочинністю в межах певного регіону (наприклад, Європейська конвенція про видачу правопорушників 1957 року з Додатковими протоколами до неї 1975 року і 1978 року, 2010 року та 2012 року, Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах 1959 року з Додатковими протоколами до неї 1978 року, 2001 року, Конвенція Ради Європи про «відмивання», виявлення, вилучення та конфіскацію прибутків від злочинної діяльності 1990 року, Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму 2005 року, Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми 2005 року тощо).

4. Двосторонні міждержавні та відомчі договори (угоди) про надання правової допомоги у кримінальних справах, про видачу правопорушників,

про боротьбу з окремими видами злочинів, інші форми взаємодії між поліцейськими відомствами інших держав.

До цього необхідно додати, що важливу роль в цьому процесі відіграє МВС України як центральний орган виконавчої влади. Відповідно до покладених на нього завдань, воно забезпечує міжнародне співробітництво, бере участь у розробленні проектів та укладенні міжнародних договорів України з питань, що належать до його компетенції, забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, виконання укладених міжнародних договорів України [14, п.4].

Відтак, виконуючи функцію зовнішніх зв'язків з МВС близького й далекого зарубіжжя, МВС України бере участь у розробленні проектів міжнародних договорів (угод) України з питань боротьби зі злочинністю, забезпечує в межах своїх повноважень виконання укладених міжнародних договорів (угод).

Окрім угод, відносини МВС України з відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями поліції оформлюються протоколами, рішеннями тощо, які мають однакову юридичну силу з угодами. Принагідно зазначимо, що угоди про співробітництво МВС України з відповідними правоохоронними органами іноземних держав будуються як на багатосторонній, так і односторонній основі й визначають співробітництво і взаємодію як за одним, так і за кількома напрямками оперативно-службової діяльності Національної поліції України.

Водночас необхідно акцентувати увагу на тому, що удосконалення механізмів міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України з правоохоронними структурами інших держав потребує цілеспрямованої та системної роботи на шляху подальшого розвитку його нормативно-правового забезпечення. На нашу думку основними напрямками реалізації цього важливого завдання є:

продовження процесу адаптації українського законодавства до законодавства Європейського Союзу з питань протидії проявам найбільш небезпечним видам міжнародної, перш за все організованої злочинності;

розвиток і перегляд договірно-правової бази, що регламентує міжнародне співробітництво у сфері протидії злочинності, запровадження новітніх підходів і стандартів до професійної освіти та підготовки працівників поліції, інформаційно-аналітичного, наукового та кадрового забезпечення діяльності органів та підрозділів Національної поліції України;

ініціювання вдосконалення міжнародно-правових актів з урахуванням практики діяльності правоохоронних органів країн - членів ЄС;

участь у розробці спільних міждержавних програм, нормативно-правових актів з регламентації спільних заходів запобігання та протидії злочинності.

Висновки. Підсумовуючи, слід відзначити, що формування і реалізація основ ефективного співробітництва Національної поліції України з поліцейськими органами інших країн та міжнародними правоохоронними організаціями, може відбуватися лише за умов створення, постійного розвитку і вдосконалення ефективного правового поля за основними напрямками її оперативно-службової діяльності, і, перш за все, з питань боротьби зі злочинністю, взаємодії в розслідуванні злочинів та розшуку злочинців.

Аналіз діючої нормативно-правової бази дозволяє висновувати, що протягом усього періоду її функціонування органами державної влади та управління здійснюється послідовна робота зі створення та зміцнення законодавчої бази, яка регламентує міжнародне співробітництво Національної поліції, що заклало підґрунтя та дозволило створити умови для розвитку міжнародного співробітництва органів Національної поліції, як із компетентними органами зарубіжних держав, так і міжнародними правоохоронними організаціями.

Важливим є те, що зазначений комплекс міжнародно-правових документів, сформований за безпосередньої участі МВС України, дозволив створити необхідні умови для організації міжнародного співробітництва на одному з пріоритетних напрямків оперативно-службової діяльності Національної поліції України – у сфері боротьби з основними видами міжнародної злочинності та корупцією.

На сучасному етапі державотворення розпочата в Україні адміністративно-правова реформа в умовах подальшого розвитку суспільства на шляху до плюралістичної економіки і політики визначила перед органами державної влади, в тому числі і перед органами Національної поліції надзвичайно важливе питання про забезпечення повноважень правоохоронних органів та формування реальних умов для безкомпромісної боротьби з організованою злочинністю, в тому числі і з її транснаціональними видами, і корупцією.

В цих умовах невід'ємним елементом удосконалення нормативно-правової бази міжнародної поліцейської діяльності є її реформування з урахуванням європейських і євроатлантичних критеріїв, приведення кримінального законодавства та кримінального судочинства у відповідність із стандартами і рекомендаціями Ради Європи, визначення оптимальної структури та штатної чисельності органів та підрозділів Національної поліції України, виходячи з нагальних потреб національної антикорупційної політики та економічних можливостей держави, усунення частого дублювання функцій різними органами, підвищення рівня професіоналізму та відповідальності в усіх ланках правоохоронного сектору, подальше впровадження демократичних світових стандартів у повсякденну та службову діяльність Національної поліції України.

У зв'язку з цим особливу увагу необхідно зосередити на подальшому розширенню та вдосконаленню нормативно-правової бази, що забезпечує можливість реального співробітництва з органами поліції зарубіжних країн та міжнародними правоохоронними організаціями у конкретних питаннях.

Проблеми протидії транснаціональній злочинності, як ніколи, у сучасних умовах вимагають участі правоохоронних органів усіх країн у їх вирішенні в умовах тісної співпраці як на національному, так і міжнародному рівнях, що потребує об'єднання зусиль МВС України, Національної поліції з правоохоронними органами інших країн, глобальними та регіональними міжнародними правоохоронними організаціями і механізмами з метою узгодження загальних регламентаційних і правоохоронних стратегій у цій галузі.

На нашу думку магістральним напрямком на цьому шляху є поступовий перехід від міжвідомчих до міжурядових угод про співробітництво у сфері запобігання й боротьби зі транснаціональними видами злочинності. Це дозволить підвищити правовий статус цих договірних документів, врегулювати проблеми пов'язані з відмінностями структур, повноважень і функцій міністерств внутрішніх справ країн-партнерів, їх правоохоронних органів, забезпечити умови для об'єднання й координації зусиль компетентних органів цих країн у вирішенні основних завдань оперативно-службової діяльності у протидії злочинності, охорони громадського порядку, захисту прав і свобод громадян.

В умовах коли Україна протистоїть військовій агресії з боку Російської Федерації актуалізується проблема удосконалення правової бази діяльності Національної поліції пов'язаної з фіксацією, документуванням та розслідуванням скоєних військовослужбовцями РФ злочинів проти мирного населення України та співпраці на даному напрямі з правоохоронними органами інших країн та міжнародними правоохоронними організаціями. Тому **перспективи подальших досліджень в окресленому напрямі є надзвичайно важливими і актуальними.**

Список використаних джерел

1. Виноградова О.І. Міжнародне співробітництво України у галузі боротьби зі злочинністю: автореф. дис.... канд. юрид. наук. Харків, 2000. 20 с.
2. Вербенський М. Г. Транснаціональна злочинність: кримінологічна характеристика та шляхи запобігання: автореф. дис ... д-ра юрид. наук. Дніпропетровськ, 2010. 40 с.
3. Дідківська Г. В. Кримінологічна характеристика участі України в системі запобігання міжнародній злочинності: монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 356 с.
4. Жаровська Г.П. Теорія та практика протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні : автореф. дис. ... докт. юрид. наук.. Київ, 2019. 42 с.
5. Зозуля Є.В. Міжнародне співробітництво органів внутрішніх справ України: історико-правове дослідження : монографія. Харків : НікаНова, 2014. 782 с.
6. Калайда А. В. Адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України: дис.... д-ра філософії за спеціальністю: 081 – Право. Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2021. 214 с.
7. Леган І. М. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання та протидії транснаціональній злочинності: монографія. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 328 с.
8. Філіппов С.О. Кримінологічні засади протидії транскордонній злочинності : автореф. дис.... д-ра юрид. наук. Дніпро: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 40 с.
9. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 12.03.2022).

10. Про затвердження Положення про Національну поліцію: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.03.2022).

11. Інструкція про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол: затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29 листопада 2018 року №968. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-18#Text> (дата звернення: 14.03.2022).

12. Інструкція з організації проходження служби у складі міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки національним персоналом із числа поліцейських, військовослужбовців Національної гвардії України: затверджена наказом МВС України від 31 липня 2019 року № 639. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1089-19#Text> (дата звернення: 14.03.2022).

13. Порядок направлення офіцерів зв'язку до Європейського поліцейського офісу: затверджений наказом МВС України від 29 жовтня 2019 року № 905. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1158-19#Text> (дата звернення: 15.03.2022).

14. Про затвердження Положення Міністерство внутрішніх справ України: постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.03.2022).

References

1. Vynogradova O.I. Mizhnarodne spivrobotnytstvo Ukrainy u haluzi borotby zi zlochynnistiu: avtoref. dys.... kand. yuryd. nauk. Kharkiv, 2000. 20 s.

2. Verbenskyi M. H. Transnatsionalna zlochynnist: kryminolohichna kharakterystyka ta shliakhy zapobihannia: avtoref. dys ... d-ra yuryd. nauk. Dnipropetrovsk, 2010. 40 s.

3. Didkivska H. V. Kryminolohichna kharakterystyka uchasti Ukrainy v systemi zapobihannia mizhnarodnii zlochynnosti: monohrafiia. Vinnytsia: TOV «TVORY», 2019. 356 s.

4. Zharovska H.P. Teoriia ta praktyka protydii transnatsionalnii orhanizovani zlochynnosti v Ukraini : avtoref. dys. ... dokt. yuryd. nauk.. Kyiv, 2019. 42 s.

5. Zozulia Ye.V. Mizhnarodne spivrobitnytstvo orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy: istoryko-pravove doslidzhennia : monohrafiia. Kharkiv : NikaNova, 2014. 782 s.

6. Kalaida A. V. Administratyvno-pravovi zasady mizhnarodnoho spivrobitnytstva orhaniv ta pidrozdiliv Natsionalnoi politsii Ukrainy: dys.... d-ra filosofii za spetsialnistiu: 081 – Pravo. Kyiv: Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav, 2021. 214 s.

7. Lehan I. M. Mizhnarodne spivrobitnytstvo u sferi zapobihannia ta protydii transnatsionalnii zlochynnosti: monohrafiia. Chernihiv: NU «Chernihivska politekhnikha», 2021. 328 s.

8. Filippov S.O. Kryminolohichni zasady protydii transkordonnii zlochynnosti : avtoref. dys.... d-ra yuryd. nauk. Dnipro: Dnipropetr. derzh. un-t vnutr. sprav, 2019. 40 s.

9. Pro Natsionalnu politsiiu: Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 roku № 580-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (data zvernennia: 12.03.2022).

10. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Natsionalnu politsiiu: zatverdzheno postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 zhovtnia 2015 r. № 877. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 12.03.2022).

11. Instruktsiia pro poriadok napravlennia predstavnykiv Natsionalnoho tsentralnoho biuro Interpolu do Mizhnarodnoi orhanizatsii kryminalnoi politsii – Interpol: zatverdzhena nakazom Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 29 lystopada 2018 roku №968. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-18#Text> (data zvernennia: 14.03.2022).

12. Instruktsiia z orhanizatsii prokhodzhennia sluzhby u skladi mizhnarodnykh operatsii z pidtrymannia myru i bezpeky natsionalnym personalom iz chysla politseiskykh, viiskovosluzhbovtziv Natsionalnoi hvardii Ukrainy: zatverdzhena nakazom MVS Ukrainy vid 31 lypnia 2019 roku № 639. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1089-19#Text> (data zvernennia: 14.03.2022).

13. Poriadok napravlennia ofitseriv zviazku do Yevropeiskoho politseiskoho ofisu: zatverdzhenyi nakazom MVS Ukrainy vid 29 zhovtnia 2019 roku № 905. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1158-19#Text> (data zvernennia: 15.03.2022).

14. Pro zatverdzhennia Polozhennia Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrainy: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 zhovtnia 2015 r. № 878. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 15.03.2022).

Zozuly Evgeniy,

Doctor of Law, Professor

(Donetsk state university of internal affairs, Kryvyi Rih)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8114-1133>

REGULATORY AND LEGAL REGULATION OF INTERNATIONAL COOPERATION BETWEEN THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

The article is devoted to the research of the current state and directions of improvement of normative-legal regulation of international cooperation of the National Police in the conditions of state-building of modern Ukraine.

From the standpoint of a systematic approach, an analysis of the regulatory framework was laid, which laid the foundations for international cooperation of bodies and units of the National Police with law enforcement agencies and international law enforcement organizations. It is determined that during the

functioning of the National Police as a newly created state law enforcement body a certain legal framework has been formed, which has a systemic character and allows to determine specific goals, objectives and main directions of its activities in the field of international cooperation.

Based on the analysis of the current legal framework, the basic principles of relations in the field of police with relevant bodies of other states and international organizations, goals, objectives and main powers of the National Police in the field of international cooperation are identified. Emphasis is placed on the fact that the current system of regulatory and legal support for international cooperation of the National Police is thoroughly supplemented by a number of departmental regulations.

The international component of the researched system of normative-legal regulation of international cooperation of the National Police is characterized. It is concluded that it can be divided into two components. The first is international instruments for democratic human rights and state agreements on legal aid. The second group directly deals with the interaction of law enforcement agencies, in particular the police, and identifies mechanisms for jointly combating various types of transnational crime. It is noted that these normative legal acts are an organic component of the legislative base of interaction or international cooperation of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, the National Police with law enforcement agencies of other countries.

The role and tasks of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine as the central executive body in the formation and improvement of the modern legal framework, which ensures the implementation of tasks and functions assigned to the Ministry of Internal Affairs of Ukraine to form a state policy on international cooperation.

Emphasis is placed on the need to improve the mechanisms of international cooperation of bodies and units of the National Police of Ukraine with law enforcement agencies of other countries, which in turn requires targeted and systematic work to further develop its regulatory framework. A number of main directions of realization of this important task are offered.

It is concluded that in modern conditions an integral element of improving the legal framework of international policing is its reform, taking into account European and Euro-Atlantic criteria, bringing criminal law and criminal justice in line with standards and recommendations of the Council of Europe.

Key words: *Ministry of Internal Affairs of Ukraine, National Police, normative-legal base, international cooperation, counteraction to crime, system of legislation, improvement of normative-legal base.*